

Ekumeeninen patriarkaatti
Pyhä Synodi
Keskuskanslia

Diaarinumero 6

Korkeasti Pyhitetylle Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa herra Leolle,

Kuopioon.

Vastauksena kirjeeseen diaarinumero 04/000/22 teidän Korkeastipyhydeltänne 7. tammikuuta kuluvaa vuotta, Hänen Kaikkipyhyytensä, kunnioitettavan johtajamme ja herramme Ekumeenisen patriarkan Bartolomeoksen ja Pyhän Synodin päätöksellä teemme teille tiettäväksi, että kanonisen tarkkuuden mukaan mitä tahansa jauholajia voidaan käyttää leipää varten joka tuodaan Herran Pyhää Ruumista varten edellyttäen, että se on aina hapatettua eikä koskaan tai millään tavoin happamatonta (ks. [seuraavat] kanonit todisteena [tästä]: Pyhien Apostolien 70. kanoni, Laodikean kirkolliskokoukse 38. kanoni, Viides-kuudennen ekumeenisen kirkolliskokouksen 11. kanoni ja Konstantinopolin synodin päätös vuodelta 1772).

Tehden tiettäväksi Äitikirkon kannan, joka on yhteneväinen ortodoksisen kirkon pyhien kanonien kanssa – koskien asioitanne ja pyhintä, Ekumeenisen patriarkaatin alaisuudessa olevaa Suomen kirkkoa muutenkin – välitän teille veljellisen tervehdyksen Kaikkipyhältä Patriarkaltamme ja pysyn [täten] kunnioituksessa ja Herran rakkaudessa.

Patriarkaatisa 17. tammikuuta 2022

+ Arkkimandriitta Grigorios Fragakis
Pääsihteeri

Jelisei Heikkilä
Teologinen sihteeri

Huomioita

Kirjeen ohjeistus sallii periaatteessa gluteenittoman jauhon käytön eukaristialeivän valmistuksessa. Kirjeen ohjeistuksen ydin on hapatetun leivän käyttämisen välttämättömydessä. Kanonit, joihin kirjeessä viitataan, alleviivaavat puolestaan em. käytäntöä, joiden mukaan papiston ja maallikkojen ei tulisi nauttia happamatonta leipää, joka sääntöjen laatimisajankohtana oli osa juutalaista traditiota. Esim. viides-kuudennen ekumeenisen kirkolliskokouksen 11. kanonin selityksessä Theodoros Balsamon ilmaisee asian seuraavasti: ”älkөөn kukaan sanoko, että meitä on kielletty syömään [ainoastaan] sitä happamatonta leipää jota harhaoppiset jakavat, muttei ole kiellettyä toimittaa uhria happamatonta leipää käyttäen, tai yksinkertaisesti syödä happamatonta leipää, sillä myös me syömme sitä välinpitämättömästi; joka puhuu näin, sen täytyy kuulla, ettei ainoastaan happamattoman leivän syöminen, mutta myös happamattomalla leivällä juhliminen juutalaisen tavan mukaan on kiellettyä”.

Olen konsultoinut asiassa gluteeniylherkkyydestä kärsivää isä [REDACTED], joka mainitsi, että mikäli Herran Pyhä ehtoollinen valmistettaisiin gluteenittomista jauhoista, leivän tekijän/paistajan on oltava kokenut ja osaava, sillä vaarana on, että huonosti valmistettu leipä liukenee helposti ehtoollisviinin sekaan tehden koko aineksesta puuroa. On myös huomioitava, että gluteeniton leipäjauho maksaa huomattavasti enemmän.